

Пише: Ђорђе Вукадиновић
петак, 18 јануар 2013 17:26

Не знам за вас друге који сте гледали тв пренос скупштинске дебате о предлогу последње косовске резолуције, али ја се осећам прилично тужно, поражено и понижено. А при томе нисам имао никаквих нарочитих очекивања, познајем главне актере и схватам логику страначких борби и политичких процеса. Ипак, по обичају, српска политичка стварност надмаши чак и најпесимистичнија очекивања.

Најмучније је било гледати како се, унутар дебате о одбрани Косова и Метохије, власт и главна опозициона странка узајамно препуцавају и оптужују не око тога да ли је и ко је издао или предао Косово, већ да ли је и ко је од њих, заправо, „скренуо са европског пута“. Па, тако, ДС најпре предложи патриотски амандман, то јест, неке у међувремену избачене формулације из првобитног предлога Николићеве платформе. Онда се збуњена и запрепашћена власт жали западним амбасадорима да „жути“ скрећу са европског колосека. Па онда демократе брже-боље повуку тај свој амандман и кажу да су се само шалили и да су хтели да истерају на чистац власт и њено неискрено европејство. Да би на крају, све тако љути и љуто посвађани, и једни и други сложено гласали за разводњену и обезубљену резолуцију – у којој се, поред осталог, „енергично“ захтева да сви разговори и договори са Приштином „треба да дају допринос европским интеграцијама Републике Србије“.

Осећај је помало сличан оном од 9. септембра 2010. након тадашњег повлачења српског предлога резолуције о Косову у Генералној скупштини УН, односно замене сопственог предлога оним „усаглашеним са ЕУ“, тачније, прихваћеним после драматичног притиска из Брисела, Берлина, Лондона и Вашингтона (уз асистенцију медија и обилно саслужење тада главне опозиционе странке), чиме је отворен пут „техничким преговорима“ Стефановић-Тахири и актуелном убрзању процеса имплементације косовске независности. С том разликом што је оно у Нујорку био блам планетарних, а ово ипак само локалних и/или регионалних размера. И с тим што су онда на власти били „издајници“ и „мондијалисти“, а данас „националисти“ и „патриоти“.

Додуше, ни ова последња брука није остала непримећена. Водеће западне агенције

Пише: Ђорђе Вукадиновић
петак, 18 јануар 2013 17:26

констатовале су да је овом скупштинском резолуцијом „Србија ублажила став према Косову“ (као да је он и пре био бог зна колико „оштар“, да би сада требало да се ублажава), а похвале су стигле и од Јелка Кацина, који као посебно охрабрење види то што се дијалог Београда и Приштине сада „институционализује“ и директно ставља у контекст напретка у евроинтеграцијама. И Јелко је, овај пут, нажалост у праву. Наиме, тек овом резолуцијом су практично верификовани и легализовани сви претходни („Боркови“) споразуми, укључујући и онај о „граничним прелазима“, и широм отворена врата за нове који тек следе.

Да се разумемо, српска реакција на проглашење косовске независности је од почетка била прилично траљава и јадна. Мере које је предузела тадашња Коштуничина влада (ДС-ДСС-Г17) биле су, с обзиром на важност и драматичност ситуације, углавном неадекватне, половичне и калкулантске. (Интересантно је да су се тада, рецимо, Николић и Дачић, а нарочито овај други, залагали за много оштрије потезе, укључујући и војне.) Наши амбасадори из земаља које су признале Косово „позвани су на консултације“, организовани су протести и молебани и најављене тужбе пред Међународним судом правде. Али су то ипак биле реакције једне мале, слабе и поражене земље која се не мири са политиком свршеног чина, иако нема храбрости и није у стању да се сили и неправди озбиљније супротстави.

Тадићева влада је, међутим, одмах на почетку опозвала или додатно релативизовала те ионако слабашне мере – вратила амбасадоре, прихватила Еулекс, као и поступно повлачење Унмика у корист косовских „привремених институција“. А борба за Косово је мање-више сведена само на Јеремићево активно лобирање против признавања косовске независности, као и подршку српским („паралелним“) институцијама на северу покрајине. Но, након пресуде Међународног суда правде, повлачења резолуције у Генералној скупштини, а нарочито после посете Ангеле Меркел и њеног јавног саопштавања да се захтева укидање „паралелних институција“, постало је јасно да се од Србије и њених власти захтева ништа мање и ништа друго до пуна и безусловна капитулација. Тадић је био видно уздрман и резигниран, подршка уласку Србије у ЕУ у једном тренутку спустила се дебело испод 50 одсто, власт је почела да врлуда – а онда је клонули стег евро-ентузијазма поново високо уздигнут од стране нових муштерија, жељних власти и доказивања пред „пријатељима из Брисела и Вашингтона“.

Јасно је да („технички“) преговори између Београда и Приштине, који су проистекли из таквог споразума и такве атмосфере нису могли бити битно другачији него што су били. И јасно је да је само потпуни дисконтинуитет са политиком „и Косово и ЕУ“ могао, евентуално, зауставити захукталу композицију косовске независности – као што је било јасно да нова влада за такав дисконтинуитет нема ни снаге ни жеље. Чак, напротив! Оно што је Тадић развлачио и одуговлачио, купујући време и наизменично фарбајући и

Пише: Ђорђе Вукадиновић
петак, 18 јануар 2013 17:26

нервирајући домаћу јавност и западне партнере, нова власт је кренула да одрађује без одлагања, енергично и чило. Штавише, као што смо овде већ констатовали, уз један погубан турнир у кооперативности између владајућих коалиционих партнера, у којем се Томислав Николић, Ивица Дачић и Александар Вучић међусобно такмиче и наизменично претичу. (Додуше, након овог замешатељства са амбивалентном платформом и потоњом резолуцијом очигледно је да се Николић донекле повлачи из те трке, али то сада више ионако није много важно – под условом да не покушава да омета владу и преговарачки процес у Бриселу.)

У првобитном предлогу председникове платформе такву сметњу могло је да представља инсистирање на принципу да „ништа није договорено док све није договорено“ и зато је тај принцип (скупа са помињањем „каталонског модела“ и Републике Српске, те наговештајем могућности прекида дијалога) одмах дочекан на нож, да би потом тихо ишчилео из новог предлога, као и из скупштинске резолуције. Председник је добио малени смоквин лист („ја сам свој завет испунио“), а влада широм отворени простор да „храбро“ настави путем постепеног, али безповратног, корак-по-корак прихватања косовске независности. Но, Ивици Дачићу као да је и то било тесно, па је два дана по усвајању резолуције увео у игру чак и столицу у УН, што је Николић одмах оштро критиковао, а Вучић очински благо релативизовао. Све је то отворило бесконачан круг „кремљолошких“ калкулација о односима у троуглу председник-премијер-први потпредседник, да ли ће да буде избора, ко је ту ближи коме и да ли је реч о неком озбиљном сукобу, или је, пак, у питању само игра „доброг“ и „лошег“ полицајца. (И при томе, немојмо заборавити, да овде говоримо о власти која је, колико пре шест месеци, од не малог дела јавности била дочекана као „патриотска“ – и коју један део страначки или интересно заслепљених агитатора и даље покушава таквом представити.)

Наравно да после свега остаје горак укус у устима и дилема да ли нам је, у таквим условима, платформа, односно резолуција, уопште била потребна, ако је њена једина последица било то што је још једном демонстрирана српска немоћ и одсуство било какве политичке воље званичне Србије да се против косовске независности озбиљније бори.

Осим уколико, можда – немојмо ни то сасвим искључити, макар као теоретску могућност – демонстрирање управо ове немоћи и нежеље од почетка није и био циљ?!